

РЕШЕНИЕ

№ 7317

гр. София, 16.12.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 10 състав, в публично заседание на 04.11.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Камелия Стоянова

при участието на секретаря Дора Тинчева, като разгледа дело номер **7724** по описа за **2020** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, вр. чл. 87 от Закона за убежището и бежанците. Образувано е по жалба от И. Е. Е., [дата на раждане] в [населено място], гражданин на Федерална Република Н., народност ибo, религия – християнин католик (съобразно неговите твърдения), като предмет на съдебен контрол за законосъобразност е решение № 1380/21.05.2020 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при МС, с което на основание чл. 75, ал. 1, т. 2, във връзка с чл. 8 и чл. 75, ал. 1, т. 4, във връзка с чл. 9 от Закона за убежището и бежанците е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут на И. Е. Е.. Излагат се доводи за постановяване на решението при съществено противоречие на административно производствените правила – основание за оспорване по чл. 146, т. 3 от АПК. Претендира се отмяната на обжалваното решение.

Ответникът – председателят на Държавната агенция за бежанците при МС изразява становище за неоснователност на жалбата.

Съдът, като обсъди становищата на страните и доказателствата по делото и направи проверка на основание чл. 168, ал. 1 на законосъобразността на оспорения административен акт и на посоченото в жалбата основание по чл. 146, т. 3 от АПК, приема за установени следните обстоятелства по делото:

С молба вх. № РД-09-ВР-886/29.05.2019 г., И. Е. Е., роден на 08 юли 1994 г. в [населено място], Федерална Република Н., е поискал предоставяне на международна закрила в Република България. Личните данни на чужденеца са били установени въз

основа на представен национален паспорт.

В съответствие с чл. 63а, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците е определена дата за провеждане на интервю с кандидата за предоставяне на статут на международна закрила, като същият е бил уведомен за датата на провеждане на интервюто, видно от представената като доказателство по спора покана. Съгласно чл. 63а, ал. 3 от Закона за убежището и бежанците е проведено интервю, за което е съставен протокол, подписан от жалбоподателя, преводач и интервюиращия орган. В проведеното интервю чужденецът посочва, че е напуснал страната си на произход легално със самолет на 11 декември 2018 г., ползвайки студентска виза за срок от 6 месеца, получена от българското посолство в [населено място], Федерална Република Н. Мотивира молбата си за международна закрила с проблеми, свързани със сексуалната му ориентация, етническата му принадлежност, вероизповеданието му в страната му на произход. В проведеното интервю на 5 юни 2019 г. посочва, че е живял в [населено място], завършил е средното си образование в колеж в [населено място], през 2016 г. е продължил обучението си в [населено място], прекъснал е следването си през 2018 г. Посочва, че по професия е художник графист, родителите му, братята и сестрите му живеят на различни адреси в [населено място] и нямат проблеми в държавата си на произход. Не може да живее при роднините си, защото те не приемат сексуалната му ориентация. Посочва, че като етнически ибo с хомосексуална ориентация е бил обиждан и заплашван от приятелите си и обществото в страната си на произход. Посочва, че заради хомосексуалната си ориентация четири пъти е заплашван от непознати лица, които три пъти са му нанесли побой на улицата, и в колежа. По време на интервюто на 5 юни 2019 г. чужденецът посочва, че в родината му има три главни племена – ибo, хауса и йоруба, членовете са йоруба са агресивни и искат да притежават всичко, членовете на хауса са ислямизирани. Посочва, че повечето от студентите в колежа били ислямизирани и го докладвали на властите, че е християнин.

Посочва, че след преместването си от [населено място] през 2016 г. в [населено място] се е свързал с известен активист на хомосексуалната общност на име Едафо О., посочва, че са били заедно 3 месеца в края на 2014 г. и началото на 2015 г. Посочва, че не е имал проблеми с властите и с полицията в държавата си на произход, като за ареста през 2018 г. посочва, че не е бил обвинен в хомосексуализъм. Посочва, че не е подал молба за международна закрила в Република България през декември 2018 г., защото е имал право на легален престой в страната. По време на интервюто от 5 август 2019 г. посочва, че е бил на 20 години, когато е осъзнал, че е с хомосексуална ориентация. Не е показвал открито връзката си с партньора си, посочва, че в страната му на произход някой много трудно ще направи това открито. Посещавал е сбирки на ЛГБТИ общността, но не е бил техен активист и член. Посочва, че не е членувал в политически партии, не е имал проблеми с армията, полицията или други официални власти в страната му на произход. След анализ на интервюто, административният орган е направил изводи, че чужденецът е влязъл в Република България легално с национален паспорт. След анализ на посочените от чужденеца факти административният орган е направил извода, че не е доказано преследването на чужденеца поради неговата религия, както и поради други причини, чужденецът реално не е бил изложен и за него не съществува бъдещ риск от посегателства по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 от Закона за убежището и бежанците. След анализ на събраните в хода на административното производство доказателства и информацията, съдържаща

се в проведените интервюта, административният орган е приел, че не са налице предпоставките на чл. 8 и чл. 9 от Закона за убежището и бежанците.

При така установената фактическа обстановка съдът прави следните правни изводи: Жалбата е подадена чрез административния орган, в съответствие с чл. 152, ал. 1 от АПК, в преклузивния срок по чл. 87 от Закона за убежището и бежанците, подадена е от надлежна страна по чл. 87 от Закона за убежището и бежанците и е допустима. По същество, същата е частично основателна по следните съображения:

С обжалваното решение, на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 във връзка с чл. 8 от Закона за убежището и бежанците и на основание чл. 75, ал. 1, т. 4, във връзка с чл. 9 от Закона за убежището и бежанците е отхвърлена молбата на И. Е. Е. за предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут, като интервюиращият орган е приел, че не са налице предпоставките по чл. 8 и по чл. 9 от Закона за убежището и бежанците. След анализ на представените по делото доказателства и анализ на информацията, съдържаща се в проведените с жалбоподателя интервюта следва извода за неправилност на решението на административния орган в частта му, в която на жалбоподателя е отказано предоставянето на статут на бежанец. Този извод тази съдебна инстанция ще направи след излагането на мотиви в това съдебно решение относно обстоятелството дали по отношение на жалбоподателя са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец, и след това ще бъдат направени и изводи по отношение на обстоятелството дали са налице предпоставките за предоставяне на субсидарна закрила. След анализ на събраните по делото доказателства и анализ на приложимите правни разпоредби следва извода за неправилност на решението на административния орган в частта му, в която на жалбоподателя е отказан статут на бежанец. Изводите си тази съдебна инстанция съобразява с приложимите правни разпоредби, приложимите решения на Съда на Европейския съюз, Конвенцията за статута на бежанците, Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, Хартата на основните права на Европейския съюз, Директива 2011/95 на Европейския парламент и на Съвета относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила (директивата), и събраните по делото доказателства.

Анализът на тези правни норми и мотивите, съдържащи се в определени решения на Съда на Европейския съюз, който ще бъде направен в това съдебно решение, съобразени с личната бежанска история на чужденеца обосновава извода за наличието на предпоставките за предоставяне на статут на бежанец на молителя. Несъмнено се установява, обаче нарушение на материално правни разпоредби при издаването на обжалваното решение. Както в молбата, така и по време на проведеното интервю, така и в жалбата, както и в съдебно заседание жалбоподателят и неговият процесуален представител основават искането си за международна закрила с наличието на основателни опасения от преследване, основано на принадлежността към определена социална група – лицата с хомосексуална ориентация във Федерална Република Н.. При направен анализ на приложимите правни норми (който ще бъде обоснован по-долу в мотивите на това съдебно решение) тази съдебна инстанция прави извода, че е доказано наличието на основателен страх от преследване, поради принадлежността на молителя към определена социална група. В тази връзка и с оглед

обосноваването на основателен страх от преследване у молителя именно поради принадлежността му към определена социална група, тази съдебна инстанция ще формира правните си изводи с изясняването на понятието „определена социална група“, с оглед на съдържанието, което му е дадено от Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство, като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, с оглед на съдържанието, което му е дадено от Конвенцията за статута на бежанците, след това ще се направи преценката доколко като определена социална група могат да бъдат определени хомосексуалистите във Федерална Република Н.

Съгласно чл. 8, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който основателно се страхува от преследване поради своята раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или поради политическо мнение и/или убеждение, намира се извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Следователно, определящ фактор за предоставяне на статут на бежанец съгласно Закона за убежището и бежанците, а и съгласно Женевската конвенция е съществуването на основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, политически убеждения или принадлежност към определена социална група. Преценката дали това опасение е основателно следва да бъде направена в светлината на обстоятелствата на всеки случай. Задължение на искащия убежище е да представи необходимите елементи за оценка на истинността на изброените факти и обстоятелства. След като достоверността на твърденията на искащия убежище бъде достатъчно добре установена, не е необходимо да се търсят детайлни потвърждения на изложените факти, като съмненията следва да се разрешават в полза на искащия убежище, освен ако няма основателни причини това да не се прави. Както се посочи и по-горе в мотивите на това съдебно решение, по време на проведеното интервю в административното производство молителят е заявил основателен страх от преследване поради принадлежността си към определена социална група – тази на лицата с хомосексуална ориентация във Федерална Република Н.

Съгласно член 1, раздел А, точка 2, първа алинея от Женевската конвенция терминът „бежанец“ се прилага към всяко лице, което „при основателни опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политически убеждения, се намира извън страната, чийто гражданин то е, и не може да се ползва от закрилата на тази страна, или не желае да се ползва от такава закрила поради тези опасения; или, бидейки без гражданство и намирайки се извън страната на своето предишно обичайно местоживееие в резултат на подобни събития, не може да се завърне или, поради такива опасения, не желае да се завърне в нея“. Обосноваването на основателен страх от преследване поради принадлежност към определена социална група, както се посочи по-горе в мотивите на това съдебно решение налага изясняване на съдържанието на понятието „определена социална група“. Общеизвестен е фактът, че по време на създаването на Конвенцията за бежанците основанието за преследване поради причината на „принадлежност към определена социална група“ е било

добавено в последните минути като резултат от намесата на представителя на Кралство Ш. г-н П., като това основание не е било представено в проекта за конвенция. Именно той посочва, че опитът е показал, че определени бежанци се преследват поради причината, че принадлежат към определена социална група, подобни случаи съществуват и би било добре да се вземат под внимание. Това предложение е било прието без обсъждане (информацията е от С. I. L. J.). Теорията приема, че в световен мащаб най-известните случаи на съдебната практика, свързани с изясняването на съдържанието на понятието „принадлежност към определена социална група“ са два – М. of A. (1985, U. S.), and W. (1993, C.).

Първоначално, в сравнителен мащаб, в съдебната практика, свързана с прилагането на Конвенцията за бежанците, тази практика възприема принадлежността към определена социална група като полезна основа в изясняването на другите четири опасения от основателно преследване – поради принадлежност към определена раса, националност, политически убеждения и религия. Един от първите случаи, основан на това разбиране е канадското дело W. (A. G. of C. v P. F. W., F. C. of A. D., M. 5 1990). В това решение Върховният съд на К. посочва, че значението, което се влага в понятието „определена социална група“, в законодателството следва да вземе под внимание и да отчита общите и значими теми за защита на човешките права и защитата от дискриминация, които определят основата на международната закрила на бежанците. Върховният съд на К. посочва, че са възможни три категории социални групи, които могат да съобразят значимите теми за защита на човешките права – групи, които споделят една вродена и непроменима характеристика, групи, чиито членове са се обединили доброволно и които споделят характеристика или вярване, до такава степен съществени за идентичността и достойнството им, че в противен случай те не биха се обединили и групи, чиито членове споделят обща история, която не подлежи на изменение. Примери за възможни членове на групите са посочени на стр. 39 от решението, където съдът посочва, че първата група би могла да обхване лица, които изпитват основателен страх от преследване, основан на техния пол, език или сексуална ориентация, докато втората група например би могла да включи представители на организации за защита на човешките права. Третата група би могла да се определи и е относима към лица, които споделят общо минало, в което по отношение на тях е съществувал страх от преследване и тази група би могла да се определи като най-широка. Второто разбиране, което е по-теоретично е, че понятието „принадлежност към определена социална група“ би могло да се използва като по-обхватно понятие по отношение на лицата, които обосновават преследване, но не обосновават преследване в никоя от посочените други четири групи причини за преследване.

В исторически план се е оформила и позиция, която застава по средата на тези две мнения, като тя е формулирана най-добре в делото M. of A. (1985, U. S.). Всъщност, и двете определяни от правната теория като особено важни решения по отношение на изясняването на съдържанието на понятието „определена социална група“ основават мотивите си на Преамбюла на Конвенцията на бежанците, че всички хора се ползват от основните права и свободи без дискриминация. Както и се посочи по-горе в мотивите на това съдебно решение съгласно член 1, раздел А, точка 2, първа алинея от Женевската конвенция терминът „бежанец“ се прилага към всяко лице, което „при основателни

опасения от преследване по причина на раса, религия, националност, принадлежност към определена социална група или политически убеждения, се намира извън страната, чийто гражданин то е, и не може да се ползва от закрилата на тази страна, или не желае да се ползва от такава закрила поради тези опасения; или, бидейки без гражданство и намирайки се извън страната на своето предишно обичайно местоживееене в резултат на подобни събития, не може да се завърне или, поради такива опасения, не желае да се завърне в нея“. Действително, този текст, както и останалите текстове на конвенцията трябва да се прилагат като се отчитат нейните цели и имайки предвид именно принципите, отразени в преамбюла, че хората следва да упражняват основните си права и свободи без дискриминация и че стремежът е също така по отношение на бежанците да се осигури упражняването на основните права и свободи във възможно най-голяма степен.

Подобен начин на тълкуване на конвенцията, а именно в съответствие с нейните цели би могло да намери своето основание в чл. 31 – 33 от Виенската конвенция за правото на договорите (приложима съобразно чл. 1, т. 2), като съобразно чл. 31, т. 1 договорът трябва да се тълкува добросъвестно, в съответствие с обикновеното значение, което следва да се дава на термините на договора в техния контекст, а също така в духа на обекта и целите на договора, а съобразно чл. 31, т. 2 за целите на тълкуването на договора контекстът обхваща освен текста, включително преамбюла и приложенията. Четирите причини, обосноваващи основателен страх от преследване – поради религия, раса, националност и политическо убеждение се ясни и не оставят място за противоречиви тълкувания, както и за определено съмнение. За разлика от тях, понятието „определена социална група“ е предмет на множество и различни тълкувания. При определянето на това понятие, следва да се съобрази обстоятелството, че конвенцията е относима не към всички случаи на насилие, а е относима, към случаите на насилие, основани на дискриминация (обстоятелство, което както се посочи следва от преамбюла на конвенцията). Всъщност засилващото се значение на принадлежността към определена социална група като основание за търсещите убежище лица довежда до провеждането на експертна среща на представители на ВКБООН през м. септември 2001 г. в С. Р., Република Италия, която по-нататък е последвана от създаването на Наръчника за международна закрила, чиято цел е да изясни това основание, от 7 май 2002 г. В наръчника си ВКБООН приема, че определена социална група е група от хора, която споделя общи характеристики, различни от риска им да бъдат преследвани (те, лицата), или които се възприемат като група от обществото. Характеристиката е такава, която е вродена, непроменима или която е основна за определянето на съвестта или за упражняване на човешките права. Така определена, тази дефиниция включва характеристики, които са исторически и поради това не биха могли да бъдат променени, и дори такива, които дори и да е възможно да бъдат променени не може да се изисква да бъдат променени, защото са много тясно свързани със същността на човека

или са изражение на упражняването на основните човешки права.

По този начин е несъмнено ясно, че лицата хомосексуалисти може много точно да бъде обхванат от същността на понятието определена социална група, определена по своите вътрешни и неизменими характеристики. Действително, ВКБООН приема, че определената социална група не би могла да бъде дефинирана изключително чрез страха от преследване у нейните членове, но следва да се отбележи обстоятелството, че се приема, че действията на преследване срещу групата могат да бъдат определящ фактор при определянето ѝ като такава и по този начин да я направят отграничима в обществото. Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 г. относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство, като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила, в преамбюла си отчита необходимостта да се приеме ново общо понятие относно основанието за преследване „принадлежност към определена социална група“. За целите на определянето на дадена социална група следва надлежно да се вземат предвид проблемите, свързани с пола на молителя, включително неговата полова идентичност и сексуална ориентация, които могат да бъдат свързани с определени правни традиции и обичаи, водещи например до генитално осакатяване, насилствена стерилизация или принудителни аборти, доколкото те са свързани с основателни опасения на молителя за преследване. Съгласно чл. 10, параграф 1, б. „г“, една група се счита за определена социална група, когато по-специално нейните членове споделят една вродена характеристика или обща история, която не подлежи на изменение, или споделят характеристика или вярване, до такава степен съществени за идентичността или съзнанието, че не би следвало от лицето да се изисква да се откаже от тях, и тази група има собствена идентичност в съответната държава, защото е разглеждана като различна от заобикалящото я общество.

В зависимост от условията, преобладаващи в държавата на произход, специфична социална група може да бъде и група, чиито членове имат като обща характеристика определена сексуална ориентация. Сексуалната ориентация не може да се разбира като включваща деяния, обявени за престъпления от националното право на държавите-членки. Анализът на посочения текст не оставя съмнения, че при разглеждането на молбите за международна закрила, при преценката за принадлежност към определена социална група следва да се вземат предвид посочените разпоредби на директивата. Текстът не оставя съмнение, че една група би следвало да се определи като определена социална група, по-специално, когато са налице едновременно условията, посочени в подпараграфи „i“ и „ii“, т.е. когато членовете на тази група споделят вътрешни характеристики, които не могат да бъдат променени или споделят характеристика или вярване, което е толкова

фундаментално, че неговото значение е именно да ги индивидуализира, като тази група има отделна отделна идентичност в съответната държава, като именно поради тази идентичност тя се възприема като различна от заобикалящото общество в тази държава. Съдържанието на критерия, който е посочен в третия подпараграф е по-различно, но с оглед на предмета на спора и заявения основателен страх от преследване и обоснован с точно определено обстоятелство от молителя, е неотносим в това съдебно производство и няма да бъде предмет на анализ в това съдебно решение. Следователно, доколкото посочения текст следва да се тълкува по начина, посочен по-горе, следва извода несъмнения извод, че ако са изпълнени неговите предпоставки, то са налице основанията за предоставяне на международна закрила. Настоящата съдебна инстанция, разбира се, съобразява и обстоятелството, че в своите коментари от м. януари 2005 г. по отношение на директивата, отменена с тази директива, а именно в коментарите си по отношение на Директива 2004/83/ЕС, ВКБООН застъпва виждането, че двата критерия, така както са посочени в букви „i“ и „ii“ „i“ и „ii“ би следвало да се възприемат като алтернативни, така че е достатъчно наличието на единия от двата критерия и не е необходимо едновременното наличие на двата.

В процесния случай жалбоподателят в това съдебно производство обосновава страх от преследване поради принадлежност към определена социална група. При съобразяването на това обстоятелство, ако приемем за достатъчно само изпълнението на едно от условията по директивата, така както беше посочено по-горе, бихме могли да направим извода, че е достатъчно преследването да е насочено към едно лице, поради причината, че принадлежи към група от лица, които имат обща характеристика. Естествено не е необходимо всеки един от членовете на групата да е обект на едно и също преследване, на преследване поради едно и също основание. Достатъчно е да се докаже обстоятелството на наличието на връзка между принадлежността към определена социална група и опасението от преследване, което следва да е добре обосновано. Така направените изводи, обаче не означават и не следва да се приеме, че означават, че молителят не е преследван в лично качество. Това е неговият личен, а не нечий друг страх от преследване. Не съществува съмнение в този смисъл, че ако молителят се завърне в страната си на произход, то съществува основателното възможност той да бъде преследван именно поради обстоятелството, че принадлежи към тази социална група. Разбира се, едно определено поведение на хората, които преследват не може да оформи определена социална група, но действията на хората, които преследват могат да послужат или дори да станат причината за формирането на определена социална група. В процесния случай молителят не основана страха си от преследване в страната си на произход на изразено политическо мнение, нито поради принадлежността си към определена етническа група, а той основава искането си поради принадлежност към определена социална група. Необходимо е да се подчертае, че с оглед на особения контекст, в който се

вписват молбите за международна закрила, декларациите на лице, което търси международна закрила относно сексуалната си ориентация, представляват само отправна точка при оценяването на фактите и обстоятелствата, предвидено в член 4 от Директива 2011/95 (вж. по аналогия решение от 2 декември 2014 г., А и др., С-148/13—С-150/13).

Следователно, макар лицето, което търси международна закрила, да е длъжно да посочи тази ориентация, която е част от личния му живот, молбите за международна закрила, мотивирани с опасение от преследване поради посочената ориентация, също като молбите, в които се посочват други мотиви за преследване, могат да бъдат оценявани в съответствие с член 4 от тази директива. В това отношение следва да се припомни, че сексуалната ориентация представлява характеристика, по която може да се определи принадлежността на молител към определена социална група по смисъла на член 2, буква г) от Директива 2011/95, когато групата от лица, чиито членове споделят една и съща сексуална ориентация, се възприема от заобикалящото я общество като различна (вж. в този смисъл решение от 7 ноември 2013 г., Х и др.), което впрочем се потвърждава от член 10, параграф 1, буква г) от тази директива. Въпреки това от член 10, параграф 2 от тази директива следва, че когато държавите членки преценяват основателността на опасенията от преследване на даден молител, фактът дали той действително притежава характеристиката, свързана с принадлежност към определена социална група, която е в основата на преследването, е без значение, при положение че според субекта на преследването той притежава тази характеристика. Следователно за произнасянето по молба за международна закрила, мотивирана с опасение от преследване поради сексуална ориентация, невинаги е необходимо да се преценява истинността на твърденията на молителя за сексуалната му ориентация при оценяването на фактите и обстоятелствата, предвидено в член 4 от посочената директива. При това положение следва да се отбележи, че в член 4, параграф 3 от Директива 2011/95 се изброяват елементите, които компетентните органи трябва да вземат предвид при индивидуалната оценка на молба за международна закрила, и че в член 4, параграф 5 от тази директива се уточняват условията, при които държава членка, която прилага принципа, съгласно който молителят трябва да обоснове своята молба, следва да приеме, че някои аспекти на декларациите на молителя не изискват потвърждение.

Сред тези условия са по-специално фактът, че декларациите на молителя са преценени за непротиворечиви и достоверни и че те не влизат в разрез с наличната и относима за молбата му обща и конкретна информация, както и обстоятелството, че общата достоверност на твърденията на молителя е установена. Всъщност административният орган не подлага на съмнение сексуалната ориентация на молителя (изявления в тази насока не се съдържат в обжалваното решение). Съгласно мотивите, съдържащи се в решение по съединени дела С-199/2012 – С-201/2012, член 10, параграф 1, буква г) от Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29 април 2004 година относно

минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, трябва да се тълкува в смисъл, че наличието на наказателно законодателство като разглежданите във всяко от главните производства, което е насочено конкретно към хомосексуалните лица, позволява да се установи, че тези лица трябва да се разглеждат като съставляващи отделна социална група. Член 9, параграф 1 във връзка с член 9, параграф 2, буква в) от Директива 2004/83 трябва да се тълкува в смисъл, че единствено наказуемостта на хомосексуални действия не представлява сама по себе си акт на преследване. От друга страна, наказание лишаване от свобода, с което се наказват хомосексуални действия и което действително се прилага в приелата подобно законодателство страна на произход, трябва да се счита за несъразмерно или дискриминационно наказание и поради това представлява акт на преследване. На 30 декември 2013 г. Федерална Република Н. приема закон за забрана на еднополовите бракове, като съгласно чл. 5, ал. 2 от този закон, лице, което регистрира, участва в клубове на хомосексуалисти и явно, или скрито демонстрира любовна връзка с лице от същия пол, извършва престъпление и се наказва с 10 години лишаване от свобода. Следва извода за основателен страх от преследване поради принадлежност към определена социална група.

Действително, тази съдебна инстанция съобразява обстоятелството, че принадлежността към определена социална група не е достатъчна предпоставка, за да се определи като възможна за уважаване една молба за предоставяне на международна закрила. Трябва, на следващо място да е налице връзката между преследването и причината за преследването, а именно, че преследването е именно поради принадлежността към определена социална група. От събраните по делото доказателства следва, че подобна връзка е налице. От една страна, е налице заплахата от насилие, като заплахата е лична, от друга страна е налице невъзможност или нежелание на държавата да защити тази определена група лица (дори напротив, тя приема законодателство, което нарушава правата им). По този начин несъмнено се установява, че жалбоподателят в това съдебно производство принадлежи към определена социална група по смисъла на Конвенцията за бежанците, тя е незащитена от държавата. Като част от тази определена социална група той е изложен на риск от преследване, ако се завърне в страната си на произход, като този риск от преследване съществува на цялата територия на страната. Както се посочи по-горе в мотивите на това съдебно решение, съгласно §29 от преамбюла на директивата едно от условията за признаването на статут на бежанец по смисъла на член 1, буква А от Женевската конвенция е наличието на причинно-следствена връзка между причините за преследване, а именно раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, и актовете на преследване или липсата на закрила

срещу такива актове. Съгласно чл. 2, б. „г“ от директивата „бежанец“ означава гражданин на трета държава, който поради основателни опасения от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група се намира извън държавата, чийто гражданин е, и който не може или поради тези опасения не желае да се обърне за закрила към тази държава, или лице без гражданство, което, като се намира по горепосочените причини извън държавата на предишното си обичайно пребиваване, не може или поради такива опасения не желае да се завърне в нея, и по отношение на което не се прилага член 12.

Съгласно чл. 9, т. 1, б. „а“ от директивата, за да бъде разглеждан като действие на преследване по смисъла на член 1, буква А от Женевската конвенция, този акт (действията по преследване) трябва да е достатъчно сериозен по своето естество или по повтаряемия си характер, за да представлява тежко нарушение на основните права на човека, и по-специално на правата, упражняването на които не е възможно да бъде ограничено по какъвто и да било начин по силата на член 15, параграф 2 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи; или б. „б“ да представлява съвкупност от различни мерки, включително нарушения на правата на човека, която е достатъчно тежка, за да засегне отделното лице по начин, сравним с посоченото в буква а). Съгласно чл. 9, т. 2 от директивата действията на преследване по смисъла на параграф 1 могат да приемат, *inter alia*, следните форми: физическо или психическо насилие, включително и сексуално насилие, правни, административни, полицейски и/или съдебни мерки, които са дискриминационни сами по себе си или се прилагат по дискриминационен начин; наказателно преследване или наказания, които са непропорционални или дискриминационни, отказ на съдебна защита, който се изразява в непропорционално или дискриминационно наказание; наказателно преследване или наказания за отказ да бъде отбита военна служба в случай на военни действия, когато военната служба би предполагала извършването на престъпления или на деяния, попадащи в приложното поле на основанията за експулсиране, посочени в член 12, параграф 2; действия, насочени срещу лицата по причина на техния пол или срещу деца. В процесния случай се обосновава извода за наличието на основателен страх от преследване по отношение на жалбоподателя в държавата му на произход с оглед на наличието на преследване по смисъла на чл. 1, б. А от Женевската конвенция, като съгласно чл. 9, т. 1, б. „а“ от директивата, за да бъде разглеждан като действие на преследване по смисъла на член 1, буква А от Женевската конвенция, този акт трябва да е достатъчно сериозен по своето естество или по повтаряемия си характер, за да представлява тежко нарушение на основните права на човека, и по-специално на правата, упражняването на които не е възможно да бъде ограничено по какъвто и да било начин по силата на член 15, параграф 2 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. Налице е и връзката по чл. 9, т. 3 от директивата, а именно по отношение на

молителя е налице основателен страх от преследване. В това отношение е важно да се посочи, че изискването членовете на социална група, които споделят една и съща сексуална ориентация, да прикриват тази ориентация противоречи на самото признаване на наличието на характеристика, до такава степен съществена за идентичността, че не би следвало от заинтересованите лица да се изисква да се откажат от нея. Следователно не е допустимо да се очаква, че за да избегне преследване, дадено лице, търсещо убежище, трябва да прикрива своята хомосексуалност в страната си на произход. Следователно заинтересованото лице трябва да получи статут на бежанец съгласно член 13 от Директивата, когато се установи, че при завръщането му в неговата страна на произход неговата хомосексуалност ще го изложи на действителна опасност от преследване по смисъла на член 9, параграф 1 от Директивата. В това отношение не следва да се взема предвид обстоятелството, че той би могъл да избегне опасността чрез по-голямо въздържане от изразяване на сексуалната си ориентация в сравнение с дадено хетеросексуално лице (в този смисъл решение на Съда на Европейския дъюз по съединени дела C-199/12—C-201/12.).

При съобразяване на така направените изводи решението на административния орган следва да бъде отменено в частта му по чл. 75, ал. 2 от Закона за убежището и бежанците, в частта му, с която се отказва предоставяне на убежище на И. Е. Е., като при съобразяването на обстоятелството, че актът не позволява решаването на спора по същество от съда, административната преписка в тази ѝ част следва да се върне на административния орган за спазване на указанията по прилагането и тълкуването на закона.

Законосъобразно е решението на административния орган и в частта му, с която на чужденеца е отказан хуманитарен статут. Съобразно съображение 33 от директивата следва да се установят също така стандарти относно определението и съдържанието на статута на субсидиарна закрила. С. закрила би следвало да допълни закрилата на бежанците, предвидена в Женевската конвенция. Съгласно съображение 39 от директивата при изпълнение на призива на Стокхолмската програма за създаването на единен статут за бежанците или за лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, и с изключение на дерогациите, които са необходими и обективно обосновани, на лицата, на които е предоставен статут на субсидиарна закрила, следва да се предоставят същите права и предимства като тези, които са предоставени на бежанците съгласно настоящата директива, и те следва да отговарят на същите условия с оглед предоставянето ѝ“. Съгласно чл. 2 от директивата, б. „е“ лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила“ означава гражданин на трета държава или лице без гражданство, които не отговарят на условията за бежанец, но за които има сериозни основания да се смята, че ако бъдат изпратени обратно в държавата на произход, или в случай на лице без гражданство — в държавата на предишното му обичайно пребиваване, биха били изложени на реална опасност от тежки посегателства по смисъла на член 15, и по отношение на които не се прилага член 17, параграфи 1 и 2, и които не

могат или поради такава опасност не желаят да получат закрилата на тази държава. Съгласно б. „ж“ „статут на субсидиарна закрила“ означава признаването от държава членка на гражданин на трета държава или лице без гражданство за лице, което отговаря на условията за субсидиарна закрила. Условията за предоставяне на субсидиарна закрила, така както са дефинирани в чл. 15 са наличието на тежки посегателства, които могат да имат една от следните форми – смъртно наказание или екзекуция (б. „а“), изтезание или нечовешко или унижително отношение, или наказание, наложено на молител в държавата на произход (по б. „б“), тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт (по б. „в“).

В процесния случай преценката следва да бъде направена по отношение на една от формите на тежко посегателство, а именно тази, определена като такава по б. „б“, доколкото и от страна на чужденеца не се обосновава наличието по отношение на него на осъждане на смъртно наказание или екзекуция, а и не се установяват тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт, доколкото страните не спорят по отношение на обстоятелството, че на територията на Федерална Република Н. не е налице безогледно насилие при въоръжен вътрешен или международен конфликт. При разглеждането на този въпрос (относно наличието на въоръжен вътрешен или международен конфликт) съдът съобразява и решение на Съда на Европейския съюз от 17 февруари 2009 г. по дело С-465/2007 г. Съгласно посоченото решение на Съда на Европейския съюз следва да се отбележи, че използваните в член 15, букви а) и б) от Директива 2004/83/ЕО относно минимални стандарти относно условията за предоставяне на статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила изрази „смъртното наказание“, „екзекуцията“, както и „изтезанието или нечовешкото или унижителното отнасяне или наказание, наложени на молител“, абсолютно идентични на тези, посочени в Закона за убежището и бежанците обхващат ситуации, при които молителят за хуманитарен статут е специфично изложен на опасността от определен вид посегателство. От друга страна, посегателството, дефинирано в член 15, буква в) от Директивата като изразяващо се в „тежки и лични заплахи срещу живота или личността“ на молителя, обхваща една по-обща опасност от посегателство. Всъщност по-скоро се имат предвид в по-широк план „заплахи срещу живота или личността“ на цивилно лице, отколкото определени насилния. Освен това тези заплахи са присъщи на обща ситуация на „въоръжен вътрешен или международен конфликт“. На последно място, разглежданото насилие в основата на посочените заплахи е квалифицирано като „безогледно“, термин, който предполага, че насилието може да се разпростира към лица без оглед на личното им положение.

В този контекст изразът „лични“ трябва да се разбира като обхващащ посегателства, насочени срещу цивилни лица без оглед на тяхната

самоличност, когато степента на характеризиращо протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи тежките заплахи, посочени в член 15, буква в) от Директивата. Това тълкуване, което е в състояние да осигури приложно поле, присъщо на член 15, буква в) от Директивата, не се опровергава от формулировката на съображение 26 от нея, според което опасностите, на които изобщо е изложено населението или част от населението на една страна, обикновено не представляват сами по себе си индивидуални заплахи, които могат да бъдат квалифицирани като тежки посегателства. Макар всъщност това съображение да предполага, че само обективното констатиране на свързана с общата ситуация в дадена страна опасност по принцип не е достатъчно за установяване, че прогласените в член 15, буква в) от Директивата условия са изпълнени по отношение на определено лице, неговата редакция чрез използването на израза „обикновено“ все пак допуска хипотезата за извънредна ситуация, която би се характеризирала с толкова висока степен на опасност, че да съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че това лице индивидуално би се изложило на разглежданата опасност.

Извънредният характер на тази ситуация се потвърждава и от факта, че съответната закрила е субсидиарна и според общия смисъл на член 15 от Директивата, тъй като дефинираните в букви а) и б) от този член посегателства предполагат ясна степен на индивидуализация. Макар несъмнено да е вярно, че колективни фактори играят съществена роля за прилагането на член 15, буква в) от Директивата, в смисъл че съответното лице спада, както други лица, към кръг от потенциални жертви на безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт, това не променя факта, че тази разпоредба трябва да представлява обект на систематично тълкуване в съответствие с другите две посочени в член 15 ситуации и следователно трябва да се тълкува в тясна връзка с тази индивидуализация. В това отношение следва да се уточни, че колкото по-способен е евентуално молителят да докаже, че е специфично засегнат поради присъщи на личното му положение елементи, толкова по-ниска ще бъде степента на безогледно насилие, която се изисква, за да може той да търси субсидиарната закрила. Съгласно посоченото решение на съда на Европейския съюз член 15, буква в) от Директивата във връзка с член 2, буква д) от същата директива трябва да се тълкува в смисъл, че: съществуването на тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила не е подчинено на условието последният да представи доказателство, че той представлява специфична цел поради присъщи на неговото лично положение елементи съществуването на такива заплахи

може по изключение да се счита за установено, когато степента на характеризиращото протичащия въоръжен конфликт безогледно насилие, преценявана от компетентните национални власти, сезирани с молба за субсидиарна закрила, или от юрисдикциите на държава членка, пред които се обжалва решение за отхвърляне на такава молба, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи.

В [чл. 75, ал. 2, изречение първо от Закона](#) за убежището и бежанците е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут от страна на директора на Държавната агенция за бежанците се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Датата, към която следва да се преценява ситуацията относно държавата на произход по отношение наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 от Закона за убежището и бежанците датата, когато съдът се произнася по случая (в тази връзка съдът съобразява и решение от 15.11.1996 г. на ЕСПЧ по делото Ч. срещу О. кралство, § 85 и § 86 от същото, както и решение от 28.02.2008 г. на ЕСПЧ по делото С. срещу Италия, § 133 от същото). По делото се съдържат данни (макар и непълни) относно актуалната обществено - политическа ситуация във Федерална Република Н., което е от съществено значение за преценката относно наличието на обстоятелства по чл. 9, ал. 1, б. „в” от Закона за убежището и бежанците за предоставяне на хуманитарен статут, съобразено с тълкуването по посоченото решение на СЕО. При съобразяване на обстоятелството, че по отношение на чужденеца не е налице отговаряне на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и при съобразяване на изводите, направени по отношение на предоставянето на хуманитарен статут (общи изводи), настоящата съдебна инстанция съобразява обстоятелството за липсата на безогледно насилие в страната на произход на чужденеца поради наличието на въоръжен вътрешен конфликт. Изводите си тази съдебна инстанция съобразява и с приложимостта на чл. 9, ал. 5 от Закона за убежището и бежанците. Изводите си съдът съобразява и с мотивите, съдържащи се в решение на Съда на Европейския съюз от 30 януари 2014 г. по дело С-285/2012. Съобразно посочените мотиви трите вида тежки посегателства, определени в член 15 от директивата, представляват условията, които трябва да бъдат изпълнени, за да може на дадено лице да бъде предоставена субсидиарната закрила, когато съгласно член 2, буква д) от директивата има сериозни и потвърдени основания да се смята, че молителят е изложен на реална опасност от такива посегателства в случай на връщане в съответната страна на произход.

Определеното в член 15, буква в) от директивата посегателство се състои в тежки и лични заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен

конфликт. В това отношение е важно да се отбележи, че законодателят на Съюза е използвал израза „въоръжен вътрешен или международен конфликт“, който се различава от понятията, стоящи в основата на международното хуманитарно право, което разграничава, от една страна, „международни въоръжени конфликти“ и от друга страна, „въоръжен конфликт, който няма международен характер“. При тези обстоятелства трябва да се констатира, че законодателят на Съюза е пожелал да предостави субсидиарна закрила на засегнатите лица не само в случаи на въоръжени международни конфликти и на въоръжени конфликти, които нямат международен характер, така както са определени в международното хуманитарно право, но също така и в случаи на въоръжени вътрешни конфликти, при условие че тези конфликти се характеризират с употребата на безогледно насилие. Следователно при липсата на каквото и да е определение в директивата на понятието за въоръжен вътрешен конфликт, определянето на значението и обхвата на тези понятия следва да се осъществява в съответствие с обичайното им значение в говоримия език, като се държи сметка за контекста, в който те се използват, и за целите, преследвани от правната уредба, от която са част (Решение от 22 декември 2008 г. по дело W.-H., C-549/07, точка 17 и Решение от 22 ноември 2012 г. по дело P., C-119/12, точка 20). Обичайното значение в говоримия език на понятието за въоръжен вътрешен конфликт се отнася до положение, при което редовните въоръжени сили на дадена държава се сблъскват с една или повече въоръжени групи или при което се сблъскват две или повече въоръжени групи.

В това отношение следва да се отбележи, че макар в предложението на Комисията, довело до приемането на директивата (COM(2001) 510 окончателен), определението за тежко посегателство, съдържащо се в член 15, буква в) от директивата, да предвижда, че заплахите срещу живота, сигурността или свободата на молителя могат да настъпят било във въоръжен конфликт, било при системни или масови нарушения на правата на човека, законодателят на Съюза е решил в крайна сметка да приеме само хипотезата на заплахи срещу живота или личността на цивилно лице поради безогледно насилие в случай на въоръжен вътрешен или международен конфликт. Освен това е важно да се припомни, че съществуването на въоръжен вътрешен конфликт може да доведе до предоставянето на субсидиарна закрила само когато сблъсъците между редовните въоръжени сили на дадена държава и една или повече въоръжени групи или между две или повече въоръжени групи бъдат приети, по изключение, за пораждащи тежки и лични заплахи срещу живота или личността на молителя за субсидиарна закрила, по смисъла на член 15, буква в) от директивата, тъй като степента на безогледно насилие, която ги характеризира, достига толкова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че цивилно лице, върнато в съответната страна или евентуално в съответния регион, поради самия факт на присъствието си на тяхната територия се излага на реална опасност да претърпи посочените заплахи (вж. в този смисъл Решение по дело E., точка 43).

Член 15, буква в) от директивата трябва да се тълкува в смисъл, че съществуването на въоръжен вътрешен конфликт трябва да бъде признато, с оглед прилагането на тази разпоредба, когато редовните въоръжени сили на дадена държава се сблъскват с една или повече въоръжени групи или когато се сблъскват две или повече въоръжени групи, без да е необходимо този конфликт да може да бъде квалифициран като въоръжен конфликт, който няма международен характер по смисъла на международното хуманитарно право, и без интензитетът на въоръжените сблъсъци, равнището на организираност на наличните въоръжени сили или продължителността на конфликта да бъдат предмет на преценка, отделна от тази за степента на насилие, съществуващо на въпросната територия. От установената информация, обаче не се установява безогледно насилие на територията на Федерална Република Н..

Като взе предвид направените фактически и правни изводи, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 1380/21.05.2020 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при МС, в частта му, в която на основание чл. 75, ал. 1, т. 2 от Закона за убежището и бежанците е отхвърлена молбата на И. Е. Е., [дата на раждане] в [населено място], гражданин на Федерална Република Н., народност ибo, религия – християнин католик, за предоставяне на статут на бежанец.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на И. Е. Е., [дата на раждане] в [населено място], гражданин на Федерална Република Н., народност ибo, религия – християнин католик срещу решение № 1380/21.05.2020 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците при МС, в частта му, в която на основание чл. 75, ал. 1, т. 4 от Закона за убежището и бежанците е отхвърлена молбата на И. Е. Е., [дата на раждане] в [населено място], гражданин на Федерална Република Н., за предоставяне на хуманитарен статут.

ВРЪЩА административната преписка на председателя на Държавната агенция за бежанците в частта на отмененото решение № 1380/21.05.2020 г. на председателя на Държавната агенция за бежанците за произнасяне по молбата на И. Е. Е., при спазване на дадените указания по прилагането и тълкуването на закона.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪДИЯ:

